

**Latvijas situācijai piemērots
DI ieviešanas modeļa apraksts**

3.nodevums

Rīga 2014

DI PROCESA VADĪBAS MODEĻA APRAKSTS

DI ir garš un sarežģīts process, kurā ir daudz ieinteresēto pušu un dalībnieku. Vienlaikus tas ietekmē dzīves situācijas maiņu daudziem mērķa grupu pārstāvjiem un sociālā jomā vai institūcijās nodarbinātajiem. DI Latvijā noritēs konkrētā vidē un iesaistītajām pusēm jāvēlas sasniegt kopīgu mērķi. Modelējot DI procesa vadības un uzraudzības struktūru, eksperti vienojās, ka būtiski ievērot atšķirības starp DI procesa īstenošanā iesaistītajām pusēm. Eksperti piedāvā DI procesa vadības shēmu ar dažādiem vadības līmeņiem.

Tādējādi DI procesa vadīšanā tiek piedāvāts 4 līmeņu vadības princips:

- Nacionālais līmenis,
- Reģionālais līmenis,
- Pašvaldību līmenis;
- Uzraudzības līmenis;

Nacionālā līmeņa DI vadības grupā ietilpst Labklājības ministrijas atbilstošo departamentu speciālisti, to sastāvu apstiprina Labklājības ministrs un **Nacionālā DI vadības grupa veic vismaz sekojošas funkcijas**:

- DI procesa rezultātu pārskatīšana,
- DI procesa laika grafika izpildes kontrole,
- Sadarbības organizēšana ar reģiona līmeņa DI vadības grupām,
- DI procesa īstenošanā konsultāciju sniegšana reģioniem,
- DI procesa ieviešanas kontrole (Nacionālā rīcības plāna līmenī),
- Normatīvo aktu izstrādes procesa organizēšana sociālajā jomā un priekšlikumu sagatavošana normatīvajos aktos citās jomās DI procesa veiksmīgai īstenošanai,
- Sabiedrības attieksmes maiņas pasākumu īstenošana nacionālā līmenī,
- Datu apkopošana monitoringam nacionālajā līmenī,
- Informācijas un atbalsta sniegšana iesaistīto/pārstāvēto jomu organizācijām un/vai speciālistiem
- Metodisko materiālu sagatavošana un atbalsta sniegšana iesaistīto/pārstāvēto jomu organizācijām un/vai speciālistiem.
- Personāla apmācību programmu izstrādes organizēšana saskaņā ar DI modeli.

Nacionālā līmeņa DI vadības grupa sadarbojas ar Sociālo pakalpojumu attīstības padomi.

Reģiona līmeņa DI vadības grupā ietilpst Plānošanas reģiona Administrācijas vadītājs, Plānošanas reģiona Attīstības padomes deleģēti pārstāvji, Plānošanas reģiona projektu vadītājs/i un piesaistītie speciālisti un **vadības grupa veic vismaz sekojošas funkcijas**:

- Nepieciešamo pakalpojumu plānošanu reģionā,
- Reģionālā DI plāna sastādīšana, tai skaitā nepieciešamo pakalpojumu plānošana pa mērķa grupām reģionos, situācijas analīze reģionu griezumā,

- Pašvaldību sadarbības organizēšana un vienošanās panākšana par prioritāri attīstāmiem pakalpojumiem, veicamām izmaiņām infrastruktūrā utt. t.sk. , sadarbības veidošanu ar pašvaldību vadītājiem un sociālo dienestu vadītājiem ,
- Datu apkopošana monitoringam reģionālajā līmenī,
- Sadarbības veidošana ar citām reģiona līmeņa DI vadības grupām,
- Sadarbībā ar NVO sabiedrībā balstītu pakalpojumu plānošanā reģionā
- Reģionālā DI plāna ieviešanas uzraudzība,
- Speciālistu piesaiste Reģionālā DI plāna izstrādei, ieviešanai un uzraudzībai,
- Sadarbība personāla apmācību plānošanā un organizēšanā reģionālajā līmenī,

Eksperti ierosina plānošanas reģionos paredzēt divas atsevišķas amatu vietas Reģionālo DI plānu plāna izstrādei, ieviešanai un uzraudzībai, tai skaitā nepieciešamo pakalpojumu plānošanai. Sekmīgai darbības nodrošināšanai ierosinām organizēt vienotas apmācības visu reģionu personālam apmācības par nepieciešamo pakalpojumu noteikšanu mērķa grupām.

Plānošanas reģioni (Kurzemes plānošanas reģions, Latgales plānošanas reģions, Rīgas plānošanas reģions, Vidzemes plānošanas reģions un Zemgales plānošanas reģions) būs tiešie finansējuma saņēmēji un projektu īstenotāji, tā rezultātā katrs plānošanas reģions ir atbildīgs par sava reģiona pašvaldību DI klientu vajadzību apkopošanu, sabiedrībā balstītu pakalpojumu plānošanu, projektu sagatavošanu un vadību, sadarbības ar pakalpojumu sniedzējiem veidošanu un DI rezultātu sasniegšanu.

Pašvaldības līmeņa DI vadības grupas sastāvs ir atkarīgs no pašvaldības lieluma un potenciālo klientu skaita. Pašvaldību DI vadības grupas tiek veidotas atbilstoši pašvaldības darbību regulējošiem noteikumiem. DI vadības grupā obligāti iesaistāmi Sociālā dienesta pārstāvji, domes pārstāvis, kas ir atbildīgs par sociālajiem jautājumiem, pašvaldības institūcijas (PSAC) pārstāji vai, ja konkrētās pašvaldības teritorijā ir SAC, tā pārstāvji. Pašvaldību DI vadības grupā ir jāiesaista pakalpojumu sniedzēju, NVO, kā arī pakalpojumu saņēmēju pārstāvji.

Pašvaldības vadības grupa veic vismaz sekojošas funkcijas:

- Sagatavo informāciju par infrastruktūras objektiem, esošajiem pakalpojumiem pašvaldībā, plānotajiem pakalpojumiem un vajadzībām iesniegšanai PR,
- Apkopo datus iesniegšanai Reģiona līmeņa DI vadības grupai ,
- Organizē projektu ieviešanu jaunu sabiedrībā balstītu pakalpojumu izveidei,
- Organizē pakalpojumu nodrošināšanu atbilstoši Reģiona DI plānam,
- Sadarbojas ar Reģiona līmeņa DI vadības grupu,
- Organizē sabiedrības attieksmes maiņas un izpratnes veicināšanas pasākumus pašvaldības kopienā,
- Organizē individuālā sociālā gadījuma attīstību.

Pasākuma īstenošanas uzraudzību īsteno Sociālo pakalpojumu attīstības padome, kuras funkcija ir pārraudzīt Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanu un veicināt klientu individuālajām vajadzībām atbilstošu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstību un sniegt priekšlikumus sociālo pakalpojumu jomas pilnveidošanai. Eksperti iesaka papildināt SPAP nolikumu ietverot tajā DI uzraudzības funkciju. Divas reizes

gadā SPAP organizē padomes sēdes pieaicinot Labklājības ministrijas, Veselības ministrijas, Izglītības ministrijas, Vides aizsardzības un Reģionālās attīstības ministrijas, plānošanas reģionu, Pašvaldību Savienības un NVO pārstāvjus. Eksperti ierosina veikt izmaiņas SPAP nolikumā ietverot:

- deinstitucionalizācijas procesa, t.sk. reģionālo DI plānu sagatavošanas un īstenošanas procesu uzraudzību,
- sabiedrībā balstītu pakalpojumu īstenošanas gaitas uzraudzību,
- priekšlikumu iesniegšanu plānošanas reģioniem un atbildīgajai iestādei nepieciešamo uzlabojumu veikšana,
- un nepieciešamības gadījumā pieņemt lēmumu par nepieciešamajām izmaiņām finansējuma sadalījumā pa plānošanas reģioniem.

SPAP DI uzraudzības īstenošanā būtu jābūt vismaz šādām funkcijām:

- Reģionālo DI plānu sagatavošanas procesa uzraudzība,
- Reģionālo DI plānu apstiprināšana,
- Reģionālo DI plānu ieviešanas procesa un sabiedrībā balstītu pakalpojumu īstenošanas gaitas uzraudzība,
- Reģionālo DI plānu ieviešanas problēmu analīze,
- Priekšlikumu sniegšana plānošanas reģioniem un atbildīgajai iestādei nepieciešamo uzlabojumu veikšanai,
- Lēmumu par nepieciešamajām izmaiņām finansējuma sadalījumā pa plānošanas reģioniem pieņemšana.

SPAP DI uzraudzības īstenošanā sadarbojas ar Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komiteju, Invalīdu lietu nacionālo padomi, Sociālā darba speciālistu sadarbības padomei, Bērnu tiesību aizsardzības komisiju.

Sekmīgai DI īstenošanai nepieciešama visu vadības līmeņu sekmīga sadarbība, kas var atvieglot DI procesa vadīšanu un īstenošanu. Tā rezultātā Eksperti uzskata, ka Nacionālā līmeņa DI vadības grupai vismaz divas reizes gadā ir jā sagatavo pārskats par DI ieviešanas gaitu, kas jā prezentē SPAP un jā publicē LM mājas lapā. Lai sagatavotu pārskatus, Nacionālā līmeņa DI grupa pieprasa nepieciešamo informāciju Reģiona DI vadības grupai.

Reģiona DI vadības grupa apkopo informāciju par projektu norisi un visu pakalpojumu attīstību un regulāri veic sabiedrības informēšanas pasākumus.